

УГОВОР
ИЗМЕЂУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И
РУМУНСКЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ О ПРАВНОЈ ПОМОЋИ

Влада Федеративне Народне Републике Југославије и Влада Румунске Народне Републике, у циљу регулисања правне помоћи у грађанским, породичним и кривичним стварима, споразумеле су се у следећем:

Део први

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

1. Држављани једне стране уговорнице уживају на територији друге стране уговорнице у погледу својих личних и имовинских права исту правну заштиту као и сопствени држављани.
2. Држављани једне стране уговорнице имају слободан приступ судовима, јавним тужилаштвима и другим органима друге стране уговорнице који су надлежни да поступају у грађанским, породичним и кривичним стварима, и то под истим условима као и домаћи држављани.
3. Одредбе ст. 1. и 2. сходно се примењују и на правна лица.

Члан 2

Под изразом "орган" у смислу овог уговора подразумевају се: судови, јавна тужилаштва и други органи који су надлежни да поступају у грађанским, породичним и кривичним стварима.

Члан 3

Органи страна уговорница указиваће међусобно по молби правну помоћ у грађанским, породичним и кривичним стварима на начин и под условима одређеним овим уговором.

Члан 4

Ако овим уговором није друкчије одређено, органи страна уговорница, у пружању правне помоћи, опште међусобно на следећи начин:

- а) с југословенске стране преко државних секретаријата за правосудну управу народних република Србије, Хрватске, Словеније, Босне и Херцеговине, Македоније и Црне Горе;

б) с румунске стране у грађанским и породичним стварима преко Министарства правде, у кривичним стварима преко Министарства правде, а у претходном поступку преко Генералне прокуратуре.

Члан 5

1. Замољнице за правну помоћ и приложена писмена уз замољнице састављају се на језику оне стране уговорнице која тражи правну помоћ, али уз њих треба приложити оверен превод на језик замољене стране уговорнице.

2. Замољена страна уговорница у указивању правне помоћи саставља писмена на сопственом језику.

Члан 6

Секретаријат Савезног извршног већа за правосудне послове Федеративне Народне Републике Југославије и Министарство правде Румунске Народне Републике даваће по молби један другог текст прописа који важе или који су важили на територији страна уговорница, а по потреби и обавештења о појединим правним питањима.

Део други

ПРАВНА ПОМОЋ У ГРАЂАНСКИМ И ПОРОДИЧНИМ СТВАРИМА

Глава I

ОДРЕДБЕ О ПРАВНОЈ ПОМОЋИ

Члан 7

Правна помоћ у грађанским и породичним стварима обухвата достављање писмена и извршење појединих процесних радњи, као што су саслушавање сведока и странака, вештачење, увиђај, узимање изјава од странака.

Члан 8

1. Замољница за правну помоћ треба да садржи назив органа који тражи правну помоћ, назив замољеног органа (ако је познат), предмет на који се односи, име странака, њихово занимање и место пребивалишта односно боравишта, као и име и адресу њихових заступника - ако је потребно.

2. Поред података предвиђених у ставу 1, замољница треба да садржи и нужне податке који се односе на предмет замољнице, као што су околности у погледу којих треба провести доказ и, по потреби, питања која се имају поставити лицу које треба саслушати.

3. Замољница за достављање писмена треба да садржи адресу примаоца и врсту писмена које треба доставити.

Члан 9

1. Замољница се саставља у форми предвиђеној прописима стране уговорнице од које потиче.

2. Замољница и писмена која се достављају морају бити потписани и снабдени службеним печатом.

Члан 10

1. Замољени орган указује правну помоћ по замољници сагласно законодавству своје земље.

2. Ако замољени орган није надлежан за указивање правне помоћи, упутиће замољницу надлежном органу.

3. Замољени орган обавестиће, на захтев, орган од кога потиче замољница о времену и месту извршења тражене радње.

4. Ако се лице означено у замољници не може пронаћи на датој адреси, замољени орган ће предузети потребне мере ради утврђивања адресе.

Члан 11

1. Замољени орган уручује писмена сходно законодавству своје земље.

2. Ако писмено није састављено на језику замољене стране уговорнице, или ако није приложен оверен превод на том језику, замољени орган ће извршити предају писмена примаоцу само ако је овај вољан да га прими.

3. Доказ о уручењу писмена саставља се по закону замољене стране уговорнице, с тим што треба да садржи дан пријема и потпис примаоца, а по потреби и начин и време достављања.

Члан 12

Ако се захтеву за правну помоћ није могло удовољити, замољени орган вратиће акта органу од ког потиче замољница и саопштиће му истовремено разлоге због којих није удовољено захтеву.

Члан 13

Указивање правне помоћи може се одбити ако замољена страна уговорница сматра да ће удовољењем замолници бити повређен њен друштвено-економски поредак или основна начела њеног законодавства.

Члан 14

Стране уговорнице имају право да преко својих дипломатских или конзуларних представништава уручују писмена својим држављанима, ако су вољни да их приме.

Члан 15

1. Стране уговорнице неће захтевати накнаду трошкова насталих указивањем правне помоћи на њиховој територији. Замољени орган известиће орган од ког потиче замолница о висини трошкова који су настали указивањем правне помоћи. Ако орган од ког потиче замолница наплати ове трошкове од лица која су дужна да их снесе, наплаћени износ припада страни уговорници чији је орган наплатио трошкове.

2. Изузетно од одредбе става 1, захтеваће се накнада награде за вештаке и других трошкова насталих поводом вештачења. Ако трошкове вештачења сноси странка, извршење вештачења се може условити претходним полагањем предујма, који се полаже замољеном органу.

Глава II

ОСЛОБОЂЕЊЕ ОД АКТОРСКЕ КАУЦИЈЕ, ТАКСА И СУДСКИХ ТРОШКОВА

Члан 16

1. Од држављана једне стране уговорнице који се, као тужиоци или умешачи, обраћају суду друге стране уговорнице, ако имају пребивалиште односно боравиште на територији једне од страна уговорница, не може се захтевати полагање обезбеђења за парничне трошкове због тога што су странци или што немају пребивалиште односно боравиште на територији стране уговорнице којој припада суд.

2. Одредба става 1. сходно се примењује и на правна лица.

Члан 17

Ако законодавство једне стране уговорнице предвиђа обавезу да се унапред положи износ потребан за подмирење трошкова ради извођења доказа, овај предујам може бити затражен и од држављана друге стране уговорнице под истим условима и у истом обиму као и од домаћих држављана.

Члан 18

Држављани једне стране уговорнице уживају пред судовима друге стране уговорнице, под истим условима и у истом обиму као и домаћи држављани, ослобођење од плаћања судских такса и трошкова као и бесплатну правну помоћ у току поступка.

Члан 19

1. Уверење о личном и имовном стању лица које тражи ослобођење од такса и трошкова издаје надлежни орган оне стране уговорнице на чијој територији то лице има пребивалиште односно боравиште.
2. Ако то лице нема пребивалиште односно боравиште на територији ниједне од страна уговорница, довољно је у том случају уверење дипломатског или конзуларног представништва стране уговорнице чији је он држављанин.
3. Орган који одлучује о захтеву за ослобођење од плаћања судских такса и трошкова може и преко надлежног органа друге стране уговорнице проверити тачност поднетих исправа и по потреби затражити допунске податке.

Члан 20

Држављанин било које стране уговорнице који има пребивалиште односно боравиште на територији једне стране уговорнице, а жели да се пред судом друге стране уговорнице користи правом из члана 18, може захтев поднети било непосредно овом суду било суду надлежном по месту његовог пребивалишта односно боравишта. У овом другом случају суд ће захтев са прилозима доставити суду друге стране уговорнице на начин предвиђен у члану 4.

Глава III ОДРЕДБЕ О СТАТУСНИМ СТВАРИМА

Правна и пословна способност

Члан 21

1. Правна и пословна способност физичког лица одређује се по закону стране уговорнице чији је држављанин то лице.
2. Правна способност правног лица одређује се по закону оне стране уговорнице по чијем је закону правно лице основано.

Закључење брака

Члан 22

1. Услови за закључење брака процењују се за свако лице по закону оне стране уговорнице чији је држављанин то лице.

2. Услови за закључење брака предвиђени законом једне стране уговорнице, а чије непостојање представља разлог за поништај брака, важе и за држављане друге стране уговорнице који закључују брак на територији те стране уговорнице.

3. Форма закључења брака одређује се по закону оне стране уговорнице на чијој се територији брак закључује.

Лични и имовински односи брачних другова

Члан 23

1. Лични и имовински односи брачних другова одређују се по закону стране уговорнице чији су они држављани.

2. Ако је један брачни друг држављанин једне стране уговорнице а други држављанин друге стране уговорнице, лични и имовински односи брачних другова одређују се по закону оне стране уговорнице чије су последње заједничко држављанство имали брачни другови.

3. Ако брачни другови немају и нису ни имали заједничко држављанство једне од страна уговорница, лични и имовински односи брачних другова одређују се по закону оне стране уговорнице на чијој територији они имају заједничко место становања, а ако немају заједничко место становања - по закону стране уговорнице на чијој су територији имали последње заједничко место становања.

Члан 24

1. Спорови о личним и имовинским односима брачних другова спадају у надлежност суда оне стране уговорнице чији су држављани брачни другови.

2. Ако је један брачни друг држављанин једне стране уговорнице а други држављанин друге стране уговорнице, надлежан је суд оне стране уговорнице на чијој територији брачни другови имају заједничко место становања, а ако немају заједничко место становања, суд стране уговорнице на чијој су територији брачни другови имали последње заједничко место становања.

Непостојање, поништај и развод брака

Члан 25

1. За утврђивање постојања или непостојања брака, за поништај или развод брака, ако су оба брачна друга држављани једне стране уговорнице, надлежан је суд и примењује се закон стране уговорнице чији су држављани брачни другови у време подношења тужбе. Ако оба брачна друга у време подношења тужбе имају пребивалиште односно боравиште на територији друге стране уговорнице, надлежан је такође и суд те стране уговорнице. У

овом случају брак се може поништити односно развести само из узрока који су истовремено предвиђени у закону обе стране уговорнице.

2. Ако је у време подношења тужбе један брачни друг држављанин једне стране уговорнице а други држављанин друге стране уговорнице, за суђење спорова из става 1. надлежан је суд оне стране уговорнице на чијој територији оба брачна друга имају пребивалиште односно боравиште, а ако један брачни друг има пребивалиште односно боравиште на територији једне стране уговорнице а други на територији друге стране уговорнице, надлежан је суд оне стране уговорнице на чијој територији има пребивалиште односно боравиште тужени брачни друг. У оба случаја поништај односно развод брака може се изрећи само из узрока који су истовремено предвиђени у закону обе стране уговорнице.

Односи између родитеља и деце

Члан 26

Правни односи између родитеља и деце, као и утврђивање и оспоравање (одрицање) очинства или утврђивање и оспоравање материнства, регулишу се по закону оне стране уговорнице чији је држављанин дете.

Члан 27

1. За решавање односа из члана 26. надлежан је суд оне стране уговорнице чији је држављанин дете.

2. Ако родитељи и дете имају пребивалиште односно боравиште на територији исте стране уговорнице, надлежан је такође и суд те стране уговорнице.

Усвојење

Члан 28

1. Услови за усвојење и раскидање усвојења, ако су усвојилац и усвојеник држављани исте стране уговорнице, процењују се по закону те стране уговорнице.

2. Ако је усвојилац држављанин једне стране уговорнице, а усвојеник држављанин друге стране уговорнице, за усвојење и раскидање усвојења треба да буду испуњени услови предвиђени законом обе стране уговорнице.

Члан 29

1. За усвојење и раскидање усвојења у случају из члана 28. став 1. надлежан је орган стране уговорнице чији су држављани усвојилац и усвојеник, а у случају из става 2. истог члана - органи обе стране уговорнице.

2. Ако су усвојилац и усвојеник држављани једне стране уговорнице, а имају пребивалиште односно боравиште на територији друге стране уговорнице, за усвојење и раскидање усвојења надлежан је и орган те стране уговорнице.

Старатељство

Члан 30

1. Старатељство (тутела и цуратела) над држављанима страна уговорница спада у надлежност органа оне стране уговорнице чији је држављанин лице које треба ставити под старатељство, ако овај уговор друкчије не одређује.

2. Услови и случајеви стављања под старатељство и престанак старатељства одређују се по закону стране уговорнице чији је држављанин лице које треба ставити под старатељство.

3. Правни односи између стараоца и лица под старатељством регулишу се по закону стране уговорнице чији је држављанин лице под старатељством.

4. Обавеза прихватања дужности стараоца одређује се по закону стране уговорнице чији је држављанин лице које се поставља за стараоца.

5. Одлуке органа старатељства једне стране уговорнице, које се односе на њене држављане, признају се и имају правно дејство на територији друге стране уговорнице као и одлуке донете од сопствених органа.

Члан 31

1. Ако је потребно предузети мере ради заштите интереса држављанина једне стране уговорнице, који има пребивалиште односно боравиште или имовину на територији друге стране уговорнице, надлежан орган те стране уговорнице обавестиће о томе одмах дипломатско или конзуларно представништво стране уговорнице чији је држављанин то лице.

2. У неодложним случајевима, орган друге стране уговорнице може сам, сходно своме законодавству, предузети неопходне привремене мере, али је о томе дужан одмах обавестити дипломатско или конзуларно представништво стране уговорнице чији је држављанин лице у чијем се интересу предузимају мере. Ове мере остају на снази док надлежни орган стране уговорнице, чији је држављанин то лице, не донесе потребну одлуку. Ова одлука биће саопштена органу који је одредио привремене мере.

Члан 32

1. Орган старатељства једне стране уговорнице може уступити органу друге стране уговорнице старање над лицем које је стављено под старатељство, ако оно има

пребивалиште, боравиште или имовину на територији те стране уговорнице и ако је замољени орган сагласан са овим уступањем.

2. Орган који је прихватио уступање по став 1. овог члана врши старање у сагласности са законом своје земље. Овај орган није надлежан да доноси одлуке које се тичу личног стања лица под старатељством.

Проглашење нестанка и смрти

Члан 33

1. Проглашење несталог умрлим и доказивање смрти односно проглашење нестанка или смрти и утврђивање чињенице и датума смрти неког лица (у даљем тексту: проглашење нестанка или смрти) спада у надлежност суда оне стране уговорнице чији је држављанин било то лице у време нестанка односно смрти.

2. Суд једне стране уговорнице може прогласити нестанак или смрт држављанина друге стране уговорнице у овим случајевима:

а) на захтев лица које жели да оствари наследна права или права која произилазе из имовинских односа међу брачним друговима у односу на непокретну имовину несталог лица која се налази на територији стране уговорнице чији суд поступа;

б) на захтев брачног друга у односу на постојање брака, ако брачни друг у моменту подношења захтева има пребивалиште односно боравиште на територији стране уговорнице чији суд поступа.

3. У случају из става 2. овог члана проглашење нестанка или смрти може се вршити само под условима предвиђеним законом стране уговорнице чији је држављанин било нестало односно умрло лице.

Глава IV ЗАОСТАВШТИНЕ

Члан 34

1. Држављани једне стране уговорнице могу стицати добра и права на територији друге стране уговорнице на основу законског или тестаменталног наслеђивања под истим условима и у истом обиму као домаћи држављани.

2. Држављани једне стране уговорнице могу тестаментом располагати својим покретним и непокретним добрима која се налазе на територији друге стране уговорнице.

Члан 35

1. Способност за прављење или опозивање тестаментa, као и правне последице недостатка воље одређују се по закону стране уговорнице чији је држављанин био завешталац у време састављања односно опозивања тестаментa.

2. Форма састављања или опозивања тестаментa одређује се по закону стране уговорнице чији је држављанин био завешталац у време састављања односно опозивања или по закону стране уговорнице на чијој је територији тестамент састављен односно опозван.

Члан 36

1. За расправљање о покретним стварима из заоставштине држављана страна уговорница, као и за решавање спорова из наследно-правних односа у вези са овим стварима, надлежан је орган оне стране уговорнице чији је држављанин био оставилац у време смрти, ако овим уговором није друкчије одређено.

2. За расправљање непокретне заоставштине држављана страна уговорница, као и за решавање спорова из наследно-правних односа у вези са овим непокретностима, искључиво је надлежан орган оне стране уговорнице на чијој се територији налази непокретна имовина.

Члан 37

Ако је оставилац, који је био држављанин једне стране уговорнице, имао последње пребивалиште на територији друге стране уговорнице, могу наследници који имају пребивалиште односно боравиште на територији те друге стране уговорнице, захтевати у року од шест месеци од смрти оставиоца да надлежни орган те стране уговорнице спроведе расправу покретне заоставштине која се налази на њеној територији. О овом захтеву обавестиће се наследници и легатари. Ако у року од три месеца од обавештења ниједан од наследника или легатара не приговори, удовољиће се захтеву.

Члан 38

Да ли се једна ствар има сматрати покретном или непокретном одређује се по закону стране уговорнице на чијој се територији налази та ствар.

Члан 39

1. Ако на територији једне стране уговорнице умре држављанин друге стране уговорнице, надлежан орган ће одмах обавестити о смрти дипломатско или конзуларно представништво те стране уговорнице и саопштити све што му је познато о наследницима, о њиховом пребивалишту односно боравишту, о саставу и вредности заоставштине, као и о тестаменту - ако постоји. Овако ће овај орган поступити и кад сазна да се на територији

његове земље налази имовина држављанина друге стране уговорнице који је умро било на територији стране уговорнице чији је држављанин био, било на територији треће државе.

2. Исто тако, ако дипломатско или конзуларно представништво стране уговорнице чији је држављанин био умрли сазна о смрти известиће о томе надлежан орган друге стране уговорнице ради предузимања мера у циљу очувања заоставштине.

Члан 40

Ако држављанин једне стране уговорнице умре за време путовања или привременог боравка на територији друге стране уговорнице, где иначе није имао пребивалиште односно боравиште, онда ће се ствари које је носио са собом, по списку, без других формалности, предати дипломатском или конзуларном представништву стране уговорнице чији је био држављанин.

Члан 41

1. Органи сваке стране уговорнице, на предлог или по службеној дужности, сагласно свом закону, извршиће попис и предузеће потребе мере за очување и управљање заоставштине која је остала на њеној територији после смрти држављанина друге стране уговорнице.

2. Ако је у месту где се налази заоставштина седиште дипломатског или конзуларног представништва стране уговорнице чији је држављанин био умрли, мере наведене у ставу 1. овог члана могу се предузети само ако је дипломатско или конзуларно представништво било о томе благовремено обавештено, осим у случајевима који не трпе одлагања. Дипломатско или конзуларно представништво може да учествује у спровођењу ових мера и да ставља предлоге.

3. У осталим случајевима треба без одлагања извести дипломатско или конзуларно представништво о мерама које су предузете за обезбеђење и за управљање заоставштином. На предлог дипломатског или конзуларног представништва, ове мере се могу изменити или укинути без штете по права трећих лица.

Члан 42

1. Ако по окончању оставинског поступка покретну заоставштину која се налази на територији једне стране уговорнице треба предати наследницима који имају пребивалиште односно боравиште на територији друге стране уговорнице, иста ће се предати дипломатском или конзуларном представништву те стране уговорнице:

а) ако су плаћена или обезбеђена потраживања поверилаца према заоставштини по одредбама члана 43. овог уговора;

б) ако су надлежни органи дали одобрење за изношење ствари, уколико постоји забрана изношења односних ствари.

2. Новчани износ, који је део заоставштине, као и новац добивен продајом покретне или непокретне заоставштине, а који треба предати наследницима који имају пребивалиште односно боравиште на територији друге стране уговорнице, положиће се на њихово име код банке стране уговорнице, на чијој се територији налази новац, а трансфер овог новца извршиће се сагласно прописима те стране уговорнице.

Члан 43

1. На захтев поверилаца који имају пребивалиште односно боравиште на територији стране уговорнице где се налази покретна заоставштина умрлог држављанина друге стране уговорнице, надлежан орган може задржати целокупну заоставштину или довољан део исте док се не одлучи о њиховим потраживањима према заоставштини.

2. Ради стављања захтева из става 1. овог члана надлежан орган ће огласом позвати повериоце да у одређеном року, који не може бити краћи од 30 дана ни дужи од 6 месеци, пријаве своје захтеве према заоставштини и по потреби покрену поступак за њихово признање. Ако повериоци не пријаве своје захтеве у том року, или ако не покрену поступак за признање својих захтева, не може се са овог разлога одбити предаја покретне заоставштине.

Члан 44

1. Проглашење тестаментa врши надлежан орган оне стране уговорнице на чијој се територији налази тестамент.

2. Ако је орган једне стране уговорнице прогласио тестамент држављанина друге стране уговорнице, оверен препис тестаментa, заједно са подацима о стању тестаментa и преписом записника о проглашењу тестаментa, доставиће се надлежном органу стране уговорнице чији је држављанин био завешталац. На исти начин поступиће се и у случају ако је за расправљање заоставштине надлежан и орган друге стране уговорнице.

3. Орган који је прогласио тестамент може, на захтев органа друге стране уговорнице, доставити овом и оригинални тестамент.

Члан 45

1. У свим наследним предметима по којима се расправља на територији једне стране уговорнице, дипломатско или конзуларно представништво друге стране уговорнице је овлашћено да заступа своје држављане без посебног пуномоћја, ако су ови одсутни и нису одредили своје пуномоћнике.

2. Одредбом става 1. овог члана не дира се у одредбе о обавезном заступању од стране адвоката.

Члан 46

Покретна вакантна заоставштина предаје се страни уговорници чији је држављанин био оставилац у време смрти, а у погледу непокретне вакантне заоставштине примениће се закон стране уговорнице на чијој се територији та имовина налази.

Глава V ИСПРАВЕ

Члан 47

1. Јавне исправе које је саставио или издао орган или службено лице једне стране уговорнице, у границама своје надлежности, ако су снабдевене службеним печатом и потписом, могу се без оверавања или легализације употребити пред органима друге стране уговорнице. Ово се односи на приватне исправе које је оверио надлежан орган или службено лице.

2. Одредба става 1. овог члана односи се и на преписе јавних и приватних исправа које је оверио надлежан орган или службено лице.

Члан 48

Јавне исправе издате од надлежних органа или службених лица једне стране уговорнице имају на територији друге стране уговорнице исту доказну снагу као и јавне исправе издате од сопствених органа или службених лица.

Члан 49

Свака страна уговорница достављаће, на молбу и дипломатским путем, другој страни уговорници изводе из регистара личног стања који се односе на њене држављане. Изводи се састављају на језику замољене стране уговорнице и достављају се бесплатно.

Глава VI ПРИЗНАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ СУДСКИХ ОДЛУКА

Члан 50

1. Свака страна уговорница признаће и извршиће на својој територији следеће судске одлуке донете на територији друге стране уговорнице:

а) правоснажне и извршне одлуке у грађанским и породичним стварима;

б) правоснажне и извршне одлуке у кривичним стварима које се односе на накнаду штете и повраћај ствари;

ц) поравнања закључена пред судом у грађанским стварима.

2. Као судске одлуке у смислу става 1. овог члана сматрају се и одлуке о наслеђивању донете од органа једне стране уговорнице који су по својим прописима надлежни за расправљање заоставштине.

Члан 51

Судске одлуке из члана 50. признаће се и извршаваће се под следећим условима:

а) ако по закону стране уговорнице на чијој се територији захтева признање или извршење није искључена надлежност суда стране уговорнице на чијој је територији одлука донета у тој ствари;

б) ако је судска одлука правоснажна и извршна по закону стране уговорнице на чијој је територији донета;

ц) ако се признање или извршење судске одлуке не противи друштвено-економском поретку или основним начелима законодавства стране уговорнице на чијој територији одлука треба да се призна или изврши;

д) ако су странци или њеном заступнику, која није учествовала у поступку и против које је донета одлука, били на време уручени позив или тужба са прилозима на начин предвиђен законом стране уговорнице на чијој је територији донета одлука, изузев позивања преко огласа;

е) ако по истој ствари не постоји правоснажна одлука коју је раније, између истих странака и по истом предмету и основу, донео надлежан суд стране уговорнице на чијој територији се захтева признање или извршење.

Члан 52

1. Захтев за извршење странка може поднети непосредно надлежном суду стране уговорнице на чијој територији треба спровести извршење или суду који је донео првостепену одлуку у тој ствари. У овом другом случају, захтев ће се доставити суду друге стране уговорнице на начин предвиђен у члану 4.

2. Уз захтев за извршење треба приложити:

а) оверен препис судске одлуке или судског поравнања, као и потврду да је судска одлука постала правоснажна и извршан, ако ово не произилази из одлуке;

б) уверење да је странка, која није учествовала у поступку и против које је донета одлука, била благовремено позвана сагласно закону стране уговорнице на чијој је територији одлука донета;

ц) оверен превод исправа из тач. а) и б) на језик стране уговорнице на чијој територији одлука треба да се изврши, као и превод захтева - ако исти није састављен на том језику.

3. Заједно са захтевом за признање или извршење може се тражити и спровођење извршења.

Члан 53

1. Суд стране уговорнице на чијој територији одлука треба да се изврши решава о дозволи извршења и приговорима против дозволе и спроводи извршење по сопственом закону, ако овим уговором није друкчије одређено.

2. Суд који одлучује о захтеву за признање или извршење ограничиће се на утврђивање постојања услова из члана 51. и ако су ти услови испуњени дозволиће извршење.

Члан 54

1. Правоснажне судске одлуке једне стране уговорнице које се тичу личног стања њених сопствених држављана признају се (имају правно дејство) на територији друге стране уговорнице без икаквог поступка за преиспитивање.

2. Свака страна уговорница задржава право да одлуке из става 1. овог члана подвргне преиспитивању предвиђеном у члану 55. овог уговора ако сматра да се одлука односи на лично стање сопственог држављанина.

Члан 55

1. Свака страна уговорница признаће на својој територији судске одлуке донете на територији друге стране уговорнице које се тичу личног стања њених држављана ако су испуњени услови из члана 51. тач. а), б), д) и е), као и ако нису у супротности са прописима који се примењују у односној материји на њеној територији.

2. За признање ових одлука примењиваће се поступак предвиђен у чл. 52. и 53.

Члан 56

1. Ако једна од странака у поступку која је ослобођена акторске кауције буде правоснажном судском одлуком обавезана да накнади трошкове поступка, таква одлука ће се извршити, на захтев и бесплатно, на територији друге стране уговорнице.

2. У погледу трошкова поступка које је предујмила држава и наплате таксе од које је странка била ослобођена, суд на чијој је територији настала обавеза плаћања захтеваће од надлежног суда друге стране уговорнице да принудно наплати ове трошкове. Наплаћени износ доставиће се дипломатском или конзуларном представништву друге стране уговорнице.

3. Уз захтев по ст. 1. и 2. овог члана треба приложити оверен препис оног дела одлуке који се односи на трошкове поступка, заједно са потврдом о извршности, као и оверен превод наведених аката.

4. Суд који одобрава извршење из ст. 1. и 2. овог члана ограничава се само на утврђивање правоснажности и извршности одлуке.

Члан 57

Одредбе чл. 50-56. примењиваће се само на судске одлуке о поравнања који су постали извршни после ступања на снагу овог уговора.

Члан 58

Одредбом о извршењу судских одлука и поравнања не дира се у прописе страна уговорница које се односе на трансфер готовине или изношење ствари добивених извршењем.

Део трећи

ПРАВНА ПОМОЋ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

Глава I

ОДРЕДБЕ О ПРАВНОЈ ПОМОЋИ

Члан 59

Правна помоћ у кривичним стварима обухвата достављање писмена и извршење појединих процесуалних радњи, као што су испитивање окривљених и оптужених, саслушање сведока и лица која имају одређен интерес у процесу, вештачење, увиђај, претрес, предавање аката, предмета и других материјалних доказа.

Члан 60

Указивање правне помоћи може се одбити:

а) ако замољена страна уговорница сматра да ће удовољењем замолници бити повређен њен друштвено-економски поредак или основна начела њеног законодавства;

б) ако кривично дело, по коме се тражи пружање правне помоћи, не представља кривично дело и по законима замољене стране уговорнице;

ц) ако се правна помоћ односи на кривично дело за које по члану 69. тач. а) и б) овог уговора нема места издавању.

Члан 61

Одредбе чл. 8-12. овог уговора примењују се сходно и на пружање правне помоћи у кривичним стварима.

Члан 62

1. Кад је потребно да орган једне стране уговорнице саслуша као сведока или вештака неко лице, без обзира на његово држављанство, које има пребивалиште или боравиште на територији друге стране уговорнице, у замолници за уручење позива треба означити износ који ће се исплатити за покриће трошкова у вези путовања и боравка, а на захтев позваних лица, страна уговорница од које потиче замолница, даће овима предујам за покриће тих трошкова.

Страна уговорница од које потиче замолница сносиће такође и накнаду за изгубљену зараду сведока и вештака као и награду вештака за обављено вештачење.

2. Ако је неопходно потребно да се лице које је лишено слободе на територији једне стране уговорнице саслуша као сведок на територији друге стране уговорнице, молба за његову привремену предају упутиће се дипломатским путем. Овој молби удовољиће се ако је такво лице са овим сагласно, ако се предаји неprotиве нарочити разлози, као и под условом да такво лице и даље остане лишено слободе и да по саслушању буде враћено у најкраћем времену.

Трошкове око предаје и повратка овог лица сноси страна уговорница која је захтевала предају.

3. Под условима из претходног става може се одобрити и транзит лица притвореног у трећој држави да би било саслушано као сведок од органа друге стране уговорнице.

Члан 63

1. Сведок или вештак, који се на позив органа једне стране уговорнице појави пред органима друге стране уговорнице у некој кривичној или грађанској ствари, без обзира на његово држављанство, не може бити позван на кривичну одговорност, лишен слободе или подвргнут извршењу казне на територији исте за кривично дело које је предмет поступка по коме је позван или за неко друго кривично дело извршено пре преласка државне границе.

2. Сведок или вештак губи ову заштиту ако не напусти територију стране уговорнице у року од седам дана о дана када му је орган, који га је саслушао, саопштио да његово присуство није више потребно. У овај рок се не урачунава време у коме сведок или вештак није могао напустити територију те стране уговорнице због разлога независних од његове воље.

3. Одредбе става 1. овог члана примењују се и на лица из члана 62. ст. 2. и 3.

Члан 64

1. Свака страна уговорница ће достављати, узајамно дипломатским путем, другој страни уговорници почетком сваке године, податке из казног регистра за њене држављане, који су осуђени у току протекле године правоснажном пресудом.

2. На исти начин достављаће се и подаци о доцнијим правоснажним одлукама, ако су истим измењене пресуде из става 1. овог члана.

3. Осим тога, стране уговорнице достављаће по молби дипломатским путем у појединачним случајевима изводе из одлука наведених у ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 65

Стране уговорнице даваће по молби дипломатским путем податке из казног регистра који се односе:

а) на држављане стране уговорнице која моли такве податке;

б) на друга лица ако је против ових на територији стране уговорнице која моли податке покренут кривични поступак, а та лица се налазе на територији те стране уговорнице. Замољена страна уговорница може одбити давање таквих података ако је лице за које се они траже њен држављанин.

Члан 66

1. Стране уговорнице се обавезују да ће се дипломатским путем обавештавати о кривичним делима извршеним на територији једне од њих од стране држављана друге стране уговорнице, а који су по извршеном делу пребегли на територију стране уговорнице чији су држављани. Заједно са овим обавештењем предаваће и све постојеће доказе о извршеном кривичном делу.

2. У случају кад је извршено кривично дело једно од оних за које се према овом уговору дозвољава издавање, на молбу стране уговорнице на чијој је територији извршено кривично дело, друга стране уговорница се обавезује да покрене кривични поступак против свог држављанина ако су за то испуњени услови предвиђени њеним законом. Замољена страна уговорница ће обавестити другу страну уговорницу о томе да ли је покренут кривични поступак као и о резултату истог. Ако је поступак завршен судском пресудом доставиће се препис исте.

Члан 67

1. Стране уговорнице неће захтевати накнаду трошкова насталих указивањем правне помоћи у кривичним стварима на њиховој територији. Замољена страна уговорница саопштиће другој страни уговорници висину трошкова који су настали указивањем правне помоћи. Ако страна уговорница од које потиче замолница наплати ове трошкове од лица која су дужна да их снесе, наплаћени износ припада страни уговорници чији је орган наплатио трошкове.

2. Изузетно од одредбе става 1. овог члана, захтеваће се накнада награде за вештаке и других трошкова насталих поводом вештачења.

Глава II **ОДРЕДБЕ О ИЗДАВАЊУ И ТРАНЗИТУ**

Члан 68

1. Стране уговорнице обавезују се да ће, под условима из овог уговора, на захтев узајамно издавати лица која се налазе на њиховој територији ради кривичног гоњења, суђења или извршења казне.

2. Издавање ради кривичног гоњења и суђења одобрава се само за кривична дела за која се по законима обе стране уговорнице може изрећи казна лишења слободе у трајању дужем од једне године или тежа казна.

3. Под условом из става 2. овог члана одобриће се издавање лица које је правоснажно осуђено на казну лишења слободе у трајању дужем од једне године или на тежу казну. Ако је правоснажна пресуда донета у одсуству издатог лица, суд стране уговорнице која је захтевала издавање ће, сагласно свом закону, поновити поступак и издатом лицу судити у његовом присуству.

Члан 69

Нема места издавању у случајевима:

а) ако је лице чије се издавање тражи извршило кривично дело политичке природе, чисто војно кривично дело (које се састоји искључиво у повреди војне дужности), или штампарску кривицу;

б) ако је лице чије се издавање тражи, у моменту пријема захтева за издавање, држављанин замољене стране уговорнице;

ц) ако је кривично дело извршено на територији замољене стране уговорнице;

д) ако се по закону замољене стране уговорнице кривични поступак не може водити или правоснажна пресуда не може извршити због наступа застарелости пре пријема захтева за издавање или због неког другог законског разлога;

е) ако је лицу чије се издавање тражи правоснажно пресуђено за исто кривично дело или ако је за исто кривично дело обустављен кривични поступак на територији замољене стране уговорнице;

ф) ако се по законима обе стране уговорнице за кривично дело гони само по приватној тужби или предлогу оштећеног (претходној жалби оштећеног лица).

Члан 70

Стране уговорнице у свим питањима која се односе на издавање криваца опште међу собом дипломатским путем.

Члан 71

Уз захтев за издавање треба приложити:

а) оверен препис одлуке надлежног органа о лишењу слободе (налог за хапшење) или оверен препис судске пресуде о изреченој казни са клаузулом о њеној правоснажности. У овом акту треба изложити чињенично стање и означити време и место извршења кривичног дела и његову правну квалификацију. Ако је кривичним делом причињена материјална штета, онда, по могућству, треба означити и податке о утврђеној или приближној висини исте;

б) текст кривичног закона који се односи на кривично дело због кога се издавање тражи, како стране уговорнице која поставља захтев тако и државе на чијој је територији дело извршено;

ц) доказе или податке о држављанству лица чије се издавање тражи, податке и средства за утврђивање његовог идентитета (опис, фотографија, отисци прстију), уколико тражено лице није идентификовано на територији замољене стране уговорнице, као и податке о његовој адреси, све у мери у којој је то могуће.

Члан 72

1. Ако из захтева и приложених аката произилази да су испуњени услови за издавање, замољена страна уговорница ће предузети све мере за проналазак и притварање лица чије се издавање тражи.

2. Ако замољена страна уговорница сматра да су потребни допунски подаци, затражиће од стране уговорнице која тражи издавање да јој у утврђеном року, не дужем од два месеца, достави ове податке. На захтев стране уговорнице која тражи издавање, одређени рок се може продужити.

3. Ако се у одређеном или продуженом року не доставе тражени подаци, поступак за издавање ће се обуставити а тражено лице пустити на слободу. Поступак за издавање ће се наставити ако се накнадно приме тражени подаци.

Члан 73

1. Лишењу слободе неког лица на територији једне стране уговорнице има места и пре пријема захтева за издавање, ако друга страна уговорница то захтева преко поште или телеграфски, уз напомену да ће захтев за издавање бити накнадно достављен. Захтев за

лишење слободе треба да садржи број и датум одлуке о лишењу слободе или правоснажне пресуде донете против таквог лица, као и назив органа од кога потичу такви акти.

2. И без захтева предвиђеног у ставу 1. овог члана може бити лишено слободе лице против кога постоји довољно доказа да је на територији друге стране уговорнице извршило кривично дело које повлачи издавање.

3. О извршеном лишењу слободе сагласно ст. 1. и 2. овог члана треба без одлагања обавестити другу страну уговорницу.

4. Страну уговорницу која је поставила захтев за лишење слободе треба обавестити о разлозима због којих није удовољено захтеву из става 1. овог члана.

Члан 74

Лице лишено слободе сагласно члану 73. биће пуштено на слободу ако у утврђеном року од надлежног органа замољене стране уговорнице, који не може бити дужи од једног месеца од дана када је достављено обавештење о лишењу слободе, није примљен захтев за издавање. На захтев друге стране уговорнице овај рок се може продужити.

Члан 75

1. Ако је против лица чије се издавање тражи кривични поступак у току, или ако је оно осуђено за неко кривично дело на територији замољене стране уговорнице, издавање може бити одложено до окончања кривичног поступка, а ако је осуђено, до потпуног издржавања изречене казне или до пуштања на слободу пре истека исте. Разлози одлагања издавања саопштиће се другој страни уговорници.

У случају кад је поступак због кога је издавање одложено завршен осуђујућом пресудом, друга страна уговорница обавестиће се ако се издавање одлаже због извршења ове пресуде.

2. Ако би одлагање издавања могло да доведе до застарелости кривичног гоњења или да озбиљно отежа утврђивање кривичног дела, лице чије се издавање тражи, може се на основу образложеног захтева привремено предати.

3. Привремено предато лице биће враћено по извршењу процесуалних радњи ради којих је било предато, али најкасније у року од три месеца од дана предаје. На захтев стране уговорнице којој је лице предато овај рок се може продужити.

Члан 76

Ако издавање једног лица захтева више држава због истог или разних кривичних дела, замољена страна уговорница ће одлучити којој ће држави извршити издавање.

Члан 77

1. Без пристанка замољене стране уговорнице издато лице не може бити узето на кривичну одговорност, подвргнуто извршењу казне или издато трећој држави за неко кривично дело извршено пре издавања ако за исто није издавање тражено. Пристанак се може одбити из истих разлога због којих се може одбити и издавање.

2. Пристанак није потребан ако издато лице, које није држављанин стране уговорнице којој је издато, не напусти територију те стране уговорнице у року од месец дана од дана окончања кривичног поступка, а у случају осуде, у року од месец дана од дана издржане казне односно од дана гашења права на извршење исте или ако се добровољно врати на територију ове. У овај рок се не урачунава време у коме издато лице није могло да напусти територију стране уговорнице којој је издато, из разлога независних од његове воље.

Члан 78

1. Ако је издавање одобрено, замољена страна уговорница саопштиће другој страни уговорници место и датум предаје издатог лица. Ако страна уговорница чијем је захтеву удовољено не преузме издато лице у року од седам дана од дана утврђеног за предају, исто се може пустити на слободу.

2. У случају да издавању нема места, страна уговорница која је поставила захтев биће о томе обавештена, уз истовремено навођење одговарајуће одредбе члана 69.

Члан 79

Ако издато лице избегне кривично гоњење, суђење или извршење казне и врати се на територију замољене стране уговорнице, на захтев биће поново издато. У овом случају захтеву не треба прилагати акта предвиђена чланом 71.

Члан 80

Стране уговорнице ће се узајамно обавештавати о резултату кривичног поступка покренутог против издатог лица. Ако је против истог донета пресуда, доставиће се по правоснажности њен препис.

Члан 81

1. Свака страна уговорница одобриће на захтев транзит преко своје територије лица које је издато другој страни уговорници од треће државе.

2. Захтев за одобрење транзита упућује се дипломатским путем и решава се сходно правилима по којима се решава захтев за издавање. Овом захтеву треба приложити доказе и податке који се прилажу и уз захтев за издавање.

3. Стране уговорнице нису дужне одобрити транзит лица, ако се, сагласно овом уговору, у таквом случају не дозвољава издавање.

4. Замољена страна уговорница одредиће начин транзита преко своје територије.

Члан 82

1. Стране уговорнице се обавезују да на молбу достављају једна другој:

а) предмете или износе новца који су прибављени кривичним делом. Ако се појави спор у погледу савесног или несавесног држања (државине) ових предмета или новца, одлучује суд стране уговорнице на чијој се територији налазе ови предмети или новац;

б) предмети који могу послужити као доказ у кривичном поступку.

2. У случају када је тражено издавање, предмети из става 1. овог члана доставиће се истовремено са предајом издатог лица, а ако ово није могуће, онда накнадно. Предмети ће се доставити и у случајевима када издавању кривца нема места због његове смрти или бекства или због других околности.

3. Ако су предмети потребни замољеној страни уговорници као доказ у неком кривичном поступку, њихово достављање може бити одложено до завршетка истог.

4. Права трећих лица на достављеним предметима остају неповређена. Предмети на којима постоје таква права треба да буду враћени замољеној страни уговорници после завршетка поступка да би били враћени онима који на то имају права. Ако се не може утврдити лице коме припадају ови предмети, исти ће се вратити замољеној страни уговорници.

Члан 83

Трошкове проузроковане издавањем сноси страна уговорница на чијој су територији они настали.

Трошкове транзита лица сноси страна уговорница која је ставила захтев за транзит.

Део четврти ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 84

Сва спорна питања у вези са применом овог уговора решаваће се дипломатским путем.

Члан 85

Овај уговор подлежи ратификацији. Размена ратификационих инструмената извршиће се у Букурешту.

Члан 86

1. Уговор ступа на снагу тридесет дана од дана размене ратификационих инструмената. Уговор се закључује за период од пет година од дана ступања на снагу.
2. Ако ниједна од страна уговорница не откаже овај уговор најмање шест месеци пре истека рока од пет година, његова важност се продужава на неодређено време и уговор остаје на снази док га једна страна уговорница не откаже писменим путем, са отказним роком од годину дана.
3. Ступањем на снагу овог уговора престаје важити Конвенција између Југославије и Румуније о екстрадицији криваца и судској помоћи у кривичним предметима, закључена у Београду 30. јануара 1933. године.

Члан 87

Овај уговор сачињен је у Београду 18. октобра 1960. године у два оригинала на српскохрватском и румунском језику, с тим да су оба текста аутентична.

У потврду овога пуномоћници обеју страна уговорница потписали су овај уговор и ставили печате.